

W serii artykułów "Ocalić od zapomnienia" pragniemy przedstawić czytelnikom postacie z niedalekiej przeszłości. Wszystkie one łączy patriotyzm, męstwo i wybitne dokonania w walce z wrogiem w czasie II. wojny światowej. Wszystkim przypadł okrutny los, który zgotowały im polskie lub sowieckie władze ludowe po 1945 roku. Zapłatą za ich bohaterstwo było więzienie, często wyrok śmierci, rzadko spóźniona, pośmiertna rehabilitacja. Cześć ich pamięci!

pod red. Anny Barbary Pastuszki

Rotmistrz kawalerii Wojska Polskiego Witold Pilecki to legendarny żołnierz podziemia z okresu II wojny światowej. Urodził się 13 maja 1901, a zasłużył się już podczas wojny z bolszewikami (1919-1920). Bronił Polski do ostatnich dni w czasie kampanii wrześniowej 1939 r. – potem przeszedł do konspiracji. 19 września 1940 r. Witold Pilecki z własnej inicjatywy wmiszał się w tłum podczas "łapanek" w Warszawie i trafił do obozu koncentracyjnego w Auschwitz. Celem jego było zdobycie informacji o panujących tam warunkach i organizowanie ruchu oporu wewnątrz obozu. Funkcję tę wypełnił. W kwietniu 1943 ucieka z obozu, by następnie przekazać swoim dowódcom tzw. *raporty Pileckiego* - pierwsze dokumenty na temat Holocaustu. Po ucieczce z obozu walczył w Powstaniu Warszawskim skąd dostał się do niewoli niemieckiej, gdzie pozostaje do końca wojny (1944-1945). Następnie przedostaje się do Włoch i na krótko staje w szeregach 2. Korpusu. W

1946 r. wraca do Polski by, na osobisty rozkaz Andersa, prowadzić w kraju akcję wywiadowczą (następnie nie podporządkowuje się kolejnemu rozkazowi generała, który nakazuje mu opuszczenie Polski w obliczu niebezpieczeństwa aresztowania).

W 1947 został schwytyany przez komunistyczne władze. Torturowany przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa. Osądzony w pokazowym procesie, skazany na karę śmierci i stracony 25 maja 1948 r.

Wszelkie informacje o dokonaniach i losie Pileckiego podlegały w PRL-u cenzurze. Pośmiertna rehabilitacja rotmistrza i unieważnienie jego wyroku nastąpiło w r. 1990. Następnie posypały się odznaczenia (w tym przyznany mu w r. 2006 przez prezydenta L. Kaczyńskiego, *Order Orła Białego*).

2 kwietnia 2009, na wniosek euro-

Marzec 1948. Rotmistrz Witold Pilecki przed sądem wojskowym. W zaaranżowanym procesie skazano go na śmierć

posłanek polskich, Ewy Tomaszewskiej i Hanny Foltyn-Kubickiej na forum Parlamentu Europejskiego odbyło się głosowanie o ustanowieniu dnia śmierci Witolda Pileckiego (25 maja) Międzynarodowym Dniem Bohaterów Walki z Totalitaryzmem. Wniosek został odrzucony głosami większości europarlamentarzystów, zarówno zagranicznych jak i polskich. ■

Rotmistrz Witold Pilecki jest jednym z żołnierzy wyklętych – Tym określeniem mianuje się żołnierzy podziemia niepodległościowego i antykomunistycznego, stawiających opór zbrojny próbie sowietyzacji Polski i podporządkowania jej ZSRS w latach 1944-1963. "Żołnierze wyklęci" to także tytuł książki Jerzego Ślaskiego na ten sam temat.

Telewizja Polska przypomniała w ub. r. spektakl Ryszarda Bugajskiego pt. "Śmierć rotmistrza Pileckiego", który powstał w ramach projektu "Scena Faktu". Była to sztuka o powojennych losach Pileckiego i o zaaranżowanym procesie, który skazywał go na śmierć.

We Włoszech, w styczniu 2010 dobiega końca druk książki Marca Patricellego "Il volontario" wyd. Editori Laterza o życiu Witolda Pileckiego.

SALVARE DALL'OBLIO

 Il tenente di cavalleria Witold Pilecki, legendario soldato della Resistenza polacca durante la II Guerra mondiale, nel 1940 ha 39 anni. Sotto falso nome si fa arrestare, come fosse per caso, nel corso di una retata della Gestapo nella Varsavia occupata dai tedeschi ed entra ad Auschwitz per organizzarvi la rete di resistenza, rendere conto e descrivere la situazione nel campo. Fugge da Auschwitz nel 1943 e stila i suoi rapporti destinati a diventare i primi documenti storici sulla tragedia che si stava realizzando. Nel 1944 partecipa alla Rivolta di Varsavia. Finisce nuovamente prigioniero dei tedeschi. A guerra finita, raggiunge a Roma il II Corpo Polacco agli ordini del generale Anders, al quale chiede di ritornare in Polonia (dal 1945, intanto, divenuta comunista) con la missione di preparare una rete di resistenza al regime sovietico appena instaurato. Per un anno Pilecki opera in clandestinità. Viene arrestato l'8 maggio 1947. La prigionia e le torture non lo piegano. Viene portato sul banco degli imputati nel processo-farsa allestito dal regime per i cosiddetti "nemici del popolo" e condannato a morte. Pilecki viene assassinato alle 21,30 del 25 maggio 1948. Di seguito, da parte delle autorità inizia il processo di cancellazione della sua identità dalla memoria collettiva polacca. La censura opera su ogni notizia che lo riguardi e il suo corpo non viene mai trovato. Il riconoscimento del suo eroismo e la riabilitazione storica giunge solo nel 1990. In questi giorni si sta ultimando la stampa del libro di Marco Patricelli: "Il volontario" per Edizioni Laterza che racconta e documenta la vita di Witold Pilecki.

